

**Полтавський університет економіки і торгівлі
Львівський торговельно-економічний університет
Київський університет права НАН України
Східно-європейський слов'янський університет
Полтавський регіональний центр
підвищення кваліфікації**

ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ РОЗВИТКУ ПРИВАТНОГО ПРАВА В УКРАЇНІ: ОСВІТНІЙ ВИМІР

**Матеріали XIII Всеукраїнської
науково-практичної конференції**

(м. Полтава, 6 червня 2024 року)

**Полтава
ПУЕТ
2024**

УДК 341.9(477):37
ББК 67.9(4Укр)301.12
Т65

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Полтавського університету економіки і торгівлі заборонено

Редакційна колегія

Г. В. Лаврик, д. ю. н., професор, завідувач кафедри правознавства Полтавського університету економіки і торгівлі;

О. О. Кульчій, к. ю. н., доцент, доцент кафедри правознавства Полтавського університету економіки і торгівлі.

Т65 **Традиції та інновації розвитку приватного права в Україні: освітній вимір** : матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 6 червня 2024 р.). Полтава : ПУЕТ, 2024. 148 с.

У збірнику містяться матеріали наукових праць учених, здобувачів вищої освіти, присвячені відродженню приватного права в Україні в загальнотеоретичному, галузевому (цивілістичному) та педагогічному вимірах цього процесу, взаємодії приватного та публічного права, публічно-приватному партнерству.

Розраховано на здобувачів вищої освіти, аспірантів, науково-педагогічних працівників, науковців, державних службовців та фахівців гуманітарного профілю.

УДК 341.9(477):37
ББК 67.9(4Укр)301.12

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори та наукові керівники.*

© Полтавський університет економіки і торгівлі, 2024

ПРИВАТНІ І ПУБЛІЧНІ ІНТЕРЕСИ У ПРОЦЕДУРАХ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЛІКВІДАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

*Деревянко Б. В., д.ю.н., проф.,
головний науковий співробітник,*

*Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва
імені академіка Ф.Г. Бурчака НАПрН України*

Проблематика реорганізації корпоративних суб'єктів господарювання з кожним роком набирає все більшої актуальності та значущості. В умовах фінансово-економічної кризи та ринкової нестабільності, поглибленої негараздами правового режиму воєнного стану, виникають нові чинники, що зумовлюють вдаватися до реорганізаційних процесів. Запровадження процедури реорганізації є засобом стратегічного управління, що ставить на меті забезпечити ефективне функціонування та розвиток суб'єктів господарювання, зокрема господарських організацій. Процес реорганізації є орієнтованим на відповідну та належну трансформацію господарської організації до оновленої та більш ефективної системи здійснення господарської діяльності з метою досягнення її довгострокового розвитку. Від того, яким чином реорганізаційні процеси будуть врегульовані на законодавчому рівні, залежатиме належне здійснення процедури реорганізації, яка впливатиме на подальшу долю суб'єкта господарювання та ефективність впровадження ним його господарської діяльності. Власне за допомогою реорганізації реалізується комплексна система кардинальних перетворень бізнесу, необхідних для його переходу на якісно новий рівень розвитку. Тому правове забезпечення реорганізації господарських організацій є важливим і необхідним на даному етапі розвитку економічних відносин та таким, що відповідає раціональному порядку функціонування і потребам бізнес-структур.

Незважаючи на широке застосування реорганізаційних процедур на практиці, законодавче регулювання відповідних відносин має непослідовний та фрагментарний характер, характеризується наявністю застарілих норм та декларативних положень, які не забезпечені механізмом реалізації, а також суперечностей і прогалин. Крім того, положення Угоди про асоціацію між Україною та ЄС в частині положень про компанії та корпоративне управління зумовлюють приведення законодавчого регулювання діяльності корпорацій, в тому числі і процесів реорганізації господарських

організацій, на національному рівні до європейських вимог та стандартів.

Реорганізація суб'єктів господарювання може здійснюватися з різних причин. Часто реорганізація здійснюється не з оптимістичних причин, а вимушено. Не всі учасники процедури реорганізації зацікавлені у результативному її проведенні. Крім самих учасників процедури реорганізації зацікавленою у результатах реорганізації є держава. Тобто тут наявні публічні інтереси. Альтернативою реорганізації може бути небажаною для держави ліквідація корпоративного суб'єкта господарювання.

Реорганізація може здійснюватися шляхом поділу, виділення, приєднання, злиття, перетворення. Вважаємо, що не варто зараз пояснювати особливості кожної із названих форм, наведених у навчальній літературі [1, с. 225]. Слід зазначити, що реорганізація та ліквідація суб'єкта господарювання можуть здійснюватися з ініціативи самих учасників цих процедур, за рішенням суду, у процедурах банкрутства. В останньому випадку реорганізація відбувається у процедурі санації (процедуру санації, як і процедуру мирової угоди було введено «продебіторським» Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» [2, с. 16, 180]), а ліквідація, відповідно, – у ліквідаційній процедурі.

Часто буває, що суб'єкти господарювання розпочинають реорганізацію чи ліквідацію не у межах процедур банкрутства. Але у процесі цього відкривається провадження у справі про банкрутство. Мова іде про вимушену реорганізацію шляхом перетворення або примусову ліквідацію сотень тисяч суб'єктів господарювання, організаційно-правову форму яких не передбачено ЦК України: приватні підприємства, іноземні підприємства, державні та комунальні унітарні підприємства, підприємства споживчої кооперації, кооперативи, об'єднання підприємств, товарні біржі, інститути спільного інвестування, саморегулювні організації тощо. Далеко не всіх неприбуткових суб'єктів можна «причесати під гребінку» непідприємницьких товариств [3]. В.В. Рєзнікова слушно попереджає про цю проблему, що може виникнути у випадку скасування чинності ГК України, а названі суб'єкти, виконують значну кількість функцій, опосередкованих реалізацією публічних інтересів, а тому їх ліквідація може завдати шкоди економіці держави [2, с. 146-147]. Вважаємо, що сьогодні питання скасування ГК України не стоїть та к гостро, як ще два роки тому. Проте в умовах війни роль і значення кожного суб'єкта господарювання середнього і великого бізнесу, особливо корпоративного, значно зросли. Тому

держава в об'єктивних складних умовах для суб'єкта господарювання має сприяти застосуванню процедур реорганізації замість ліквідаційної процедури.

Список використаних джерел:

1. Господарське право: навч. посібник у схемах і таблицях. За заг. ред. канд. юрид. наук, доц. Шелухіна М.Л. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 616 с.
2. Богатир В. К. Ліквідаційна процедура – заключна процедура у справах про банкрутство: монографія. В.К. Богатир; за ред. докт. юрид. наук, професора Б.В. Дерев'янка. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 210 с.
3. Резнікова В. В. Чому наслідком скасування ГК може стати примусова ліквідація сотень тисяч суб'єктів господарювання. *Судово-юридична газета*. 2019. 12 грудня. URL: <https://sud.ua/ru/news/publication/157399-chomu-naslidkom-skasuvannya-gk-mozhe-stati-primusova-likvidatsiya-soten-tisyach-subyektiv-gospodaryuvannya>

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО РЕСУРСУ У СФЕРІ ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКИХ ВІДНОСИН

*Древаль Ю. Д., д.держ.упр., професор,
кафедра правознавства, ПУЕТ*

На початку ХХІ століття змінюється розуміння феномену інформації, а також її суспільно-політичного та соціокультурного значення. Першочергово це пов'язано з процесами формування інформаційного суспільства, передумовою становлення та розвитку якого стала інформаційна революція. Водночас з часом стає все більш очевидним, що стратегія побудови інформаційного суспільства має переорієнтовуватися з абстрактних формулювань на всебічне інформаційне забезпечення прав і свобод людини. Відтак особливо важливого значення набуває питання щодо використання інформаційного ресурсу у сфері публічно-управлінських відносин.

Метою рукопису, з урахуванням зазначеного, визначено систематизацію найбільш нагальних проблем та перспектив використання інформаційного ресурсу у сфері публічно-управлінських відносин.

Ресурс у загальному розумінні означає запас, джерело чогонебудь. Інформаційний ресурс – це особливий вид ресурсу, що